gemeente Berkelland

Zaaknummer : 256931

Raadsvergadering : 10 december 2019

Onderwerp : Plan toekomstbestendige verenigingen Berkelland

Collegevergadering :
Portefeuillehouder : H.J. Bosman
Steller : G. Protzman tel: : 214

Te nemen besluit:
1. Kennisnemen van het plan om € 500.000 in te zetten voor lastenverlichting van verenigingen in het collegeprogramma 2018-2022;
2. Instemmen met het beschikbaar stellen van € 400.000 voor de sportverenigingen in Berkelland;
3. Instemmen met het beschikbaar stellen van € 100.000 voor de culturele verenigingen;
4. Hiervoor € 500.000 verschuiven van het programma 'Financiën' naar het programma 'Sport is meer!' voor een bedrag van € 400.000 en 'Cultuur is van iedereen!' voor een bedrag van € 100.000,-.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
In het collegeprogramma 2018-2022 is € 500.000 uitgetrokken voor lastenverlichting voor verenigingen. Wij hebben u toegezegd hiervoor een plan te maken.
Er loopt een participatieproces met verenigingen. Om dit proces richting een definitieve regeling te brengen en om de middelen daarvoor beschikbaar te krijgen, is instemming van uw raad noodzakelijk.

Argumentatie:
1.1 Er ligt een plan voor de ontwikkeling naar toekomstbestendigheid van verenigingen
De afgelopen maanden heeft er een participatieproces gelopen met de Sportfederatie Berkelland en een brede vertegenwoordiging uit het verenigingsleven. Hieruit is een plan ontstaan voor de inzet van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor lastenverlichting van verenigingen in dit collegeprogramma.
De € 500.000 die beschikbaar is gesteld voor lastenverlichting is incidenteel beschikbaar en kan daarom niet voor structurele lastenverlichting van verenigingen worden ingezet.

2.1 De vitaliteit en toekomstbestendigheid van sportverenigingen staat onder druk
Eind 2018 heeft de Sport Federatie Berkelland een onderzoek afgerond naar de vitaliteit van Berkellandse sportverenigingen. De respons laat zien dat organisatie- en financiële kracht van verenigingen behoorlijk afneemt. We zien dat de omgeving van verenigingen aan het veranderen is en men maakt zich zorgen over de toekomst. Zowel demografische ontwikkelingen als de aanhoudende verschuiving naar meer consumentengedrag van (potentiële) leden maakt dat verenigingen problemen krijgen met teruglopende leden- en vrijwilligersaantallen en de betaalbaarheid van de sport. Verenigingen zullen zich moeten aanpassen en door ontwikkelen. Als gemeente willen we de ontwikkeling naar een toekomstbestendige verenigingsstructuur stimuleren, ondersteunen en faciliteren.

2.2 Het plan realiseert directe en indirecte lastenverlichting voor verenigingen
Onze verenigingen zijn belangrijk binnen de Berkellandse samenleving als het gaat om

---

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

vergroten van de sociale cohesie, de leefbaarheid van ons kernen en het toegankelijk maken van een gezonde leefstijl voor inwoners. Het vitaliteitsonderzoek laat zien dat verenigingen behoefte hebben aan een steuntje in de rug.
In overleg met de verenigingen kiezen we er voor om € 200.000 in te zetten voor een directe (eenmalige) basissubsidie voor verenigingen en koppelen dit aan de volgende onderdelen c.q. doelstellingen:

- Het ondersteunen van de inzet van vrijwilligers.
- De ontwikkeling van sportaanbod voor kwetsbare inwoners zoals jongeren met gezondheidsachterstanden, ouderen, mensen met een lichamelijke of fysieke beperking, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en statushouders.
- Een bonus voor het stimuleren van beweegdeelname onder jeugd.
- Een ondersteuning in de reservering voor toekomstige investeringen in de accommodaties.

Daarnaast kiezen we er voor om € 200.000 in te zetten voor een ‘transformatiefonds sport’ en richten hiervoor een subsidieregeling in. Met deze subsidieregeling willen we de ontwikkeling van verenigingen naar toekomstbestendige (vrijwilligers)organisaties faciliteren. Deze middelen zijn weliswaar eenmalig beschikbaar maar worden wel op een duurzame manier ingezet. Verenigingen worden namelijk gestimuleerd na te denken over het eigen toekomstperspectief, (bredere) samenwerkingsmogelijkheden en het ontwikkelen van een concreet plan/visie.
We stimuleren dat verenigingen een (nog) grotere maatschappelijke rol gaan vervullen als voorliggende voorziening en ook een plek kunnen bieden aan kwetsbare inwoners als bijvoorbeeld mensen met een beperking, ouderen, mensen met klein budget en/of afstand tot de arbeidsmarkt, statushouders, etc. De zogeheten ‘Open Club gedachte’, waarbij verenigingen zich openstellen en proberen verbindingen te leggen met andere domeinen als zorg, welzijn en onderwijs, is hierin leidend. Daarbij stimuleren we samenwerking en het multifunctioneel inzetten en beter benutten van accommodaties. We zijn ons er van bewust dat het niet voor elke vereniging een haalbare ambitie is een open club te worden. Binnen een subsidieregeling moet er dan ook ruimte zijn voor maatwerk, passend bij de verschillende ambitieniveaus van verenigingen.

3.1 Binnen het proces om te komen tot een nieuwe cultuur- en erfgoedvisie stimuleren we culturele verenigingen na te denken over toekomstbestendigheid
Dit najaar is het proces gestart om te komen tot een nieuwe visie op cultuur en erfgoed. In dit proces wordt ingezet op de participatie van verenigingen die zich bezig houden met cultuur, kunst, muziek, erfgoed, et cetera. Het proces moet stimuleren om na te denken over toekomstperspectieven en te zoeken naar wegen om meer samenhang en samenwerking tussen de partijen uit het culturele veld te creëren. Dit moet leiden tot een maatwerk plan voor culturele verenigingen. Het doel is een toekomstbestendig geheel te realiseren met vitale vrijwilligersorganisaties die bijdragen aan de leefbaarheid van onze kernen. We kunnen de € 100.000 als extra geld hierbij goed gebruiken.

4.1 We hevelen budget over naar de programma’s ‘Sport is meer’ en ‘Cultuur is van iedereen’
De € 500.000 voor lastenverlichting van verenigingsleven is nu in de begroting opgenomen onder het programma Financiën. Om deze middelen daadwerkelijk te kunnen inzetten voor het plan ‘toekomstbestendige verenigingen Berkelland’ moet dit budget worden overgeheveld naar de programma’s ‘Sport is meer!’ en ‘Cultuur is van iedereen’.

We verdelen het budget in € 400.000 voor sport en € 100.000 voor cultuur. Deze verdeling is indicatief bepaald op basis van ledenaantallen bij de verschillende soorten verenigingen, de aard van de activiteiten die worden uitgeoefend en het gegeven dat voor sportverenigingen accommodatievraagstukken een grotere rol spelen.

Kanttekeningen en risico's

1. *Lastenverlichting via OZB is van de baan*

De oorspronkelijke inzet van lastenverlichting was gekoppeld aan de 'onroerende zaak belasting (OZB). Een OZB-maatregel voor verenigingen met een eigen accommodatie is op dit moment (juridisch) niet haalbaar. Met het voorgestelde plan is een alternatief voor lastenverlichting gevonden.

2. *Er is behoefte aan structurele ondersteuning*

In het vitaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd onder sportverenigingen wordt ook aangegeven dat men behoefte heeft aan structurele ondersteuning. De reguliere subsidie die verenigingen ontvangen, wordt nu hoofdzakelijk bepaald aan de hand van het aantal jeugdleden. Deze aantallen lopen terug en daarmee neemt ook de hoogte van de subsidie die wordt ontvangen af. Tegelijkertijd gaan zij zich, mede gestuurd vanuit gemeentelijk beleid, richten op andere doelgroepen. Het is daarom wenselijk te onderzoeken of de huidige (structurele) subsidieregeling nog aansluit op de feitelijke situatie. Het kiezen voor subsidies ten aanzien van speciale doelgroepen, vrijwilligers en accommodatielasten zijn hierbij opties. Dit thema wordt concreet opgepakt binnen de uitwerking van zowel het 'lokale sportakkoord', dat begin 2020 moet worden vastgesteld, als de cultuur- en erfgoedvisie die naar verwachting in mei 2020 wordt vastgesteld.

3. *De ledenaantallen in de categorie 'kwetsbare inwoners' hebben we niet exact in beeld*

We weten op dit moment niet het exacte aantal leden in de categorie van 'kwetsbare inwoners'. In het plan dat voorligt bepalen we dit aantal op 1.000. Dit is een aanname op basis van informatie van de Sportfederatie Berkelland en de klankbordgroep. Het risico bestaat dat het feitelijke aantal iets hoger ligt.

Financiën

De lastenverlichting van € 500.000 uit het collegeprogramma is nu in de begroting opgenomen onder het programma financiën. De lastenverlichting wordt daarbij gedekt door een beroep te doen op de algemene reserve.
Het voorstel is om € 500.000 van het programma Financiën over te hevelen naar en specifiek op te nemen in het programma 'Sport is meer!' voor een bedrag van € 400.000 en 'Cultuur is van iedereen!' voor een bedrag van € 100.000. De dekking van de lasten uit het plan toekomstbestendigheid verenigingen' blijft daarbij onverminderd een beroep op de algemene reserve.

De middelen zijn incidenteel beschikbaar en zijn geen structurele ophoging van de begroting van de programma's 'Sport is meer!' en 'Cultuur is van iedereen'.

Communicatie

N.v.t.

Initiatief, participatie en rol gemeente

De Sportfederatie Berkelland heeft met het uitvoeren van het vitaliteitsonderzoek onder sportverenigingen, waaraan 20 verenigingen hebben deelgenomen, de basis gelegd voor de probleemverkenning. Uit de 20 deelnemende verenigingen is een klankbordgroep ontstaan waarmee de afgelopen maanden diverse gesprekken gevoerd over vitaliteit, de problematiek bij verenigingen en de oplossingsrichting(en). Op 18 juni 2019 is er vanuit de gemeenteraad een thema-avond sport georganiseerd met verenigingen en maatschappelijke organisaties waar de start werd gemaakt voor het opstellen van een lokaal sportakkoord. Hier stond het thema vitaliteit en toekomstbestendigheid van het verenigingsleven centraal. De uitkomsten van deze avonden zijn meegenomen in het voorstel.

Planning en evaluatie
Na instemming van uw raad wordt zowel de regeling van eenmalige basissubsidie als de subsidieregeling Transformatiefonds Sport zo snel mogelijk vastgesteld door het college.

- De uitvoering van de eenmalige basissubsidie moet plaats vinden in de periode januari t/m maart 2020 analoog aan de reguliere verenigingssubsidies.
- Voor de subsidieregeling voor transformatiefonds sport krijgen de verenigingen een voorbereidingstermijn van 9 maanden. Dat betekent dat in de periode 1 oktober tot en met 31 december 2020 verenigingen een subsidieaanvraag kunnen indienen. Verenigingen die nu nog niet zo ver zijn krijgen daarmee de tijd om de ideeën/behoeften inzichtelijk te maken. We voorkomen hiermee dat bepaalde verenigingen achterblijven en daarmee achter het net vissen. Als niet het volledige subsidiebedrag wordt aangevraagd wordt in 2021 gekeken of en hoe er een nieuwe rond plaats kan vinden.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 10 december 2019

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 december 2019;

b e s l u i t :

1. Kennisnemen van het plan om € 500.000 in te zetten voor lastenverlichting van verenigingen in het collegeprogramma 2018-2022.
2. Instemmen met het beschikbaar stellen van € 400.000 voor de sportverenigingen in Berkelland;
3. Instemmen met het beschikbaar stellen van € 100.000 voor de culturele verenigingen;
4. Hiervoor € 500.000,- verschuiven van het programma Financiën naar het programma ‘Sport is meer!’ voor een bedrag van € 400.000 en ‘Cultuur is van iedereen!’ voor een bedrag van € 100.000.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
10 december 2019

de griffier, de voorzitter,